RÎBNIȚA FĂRĂ SPOIALĂ

DIN VIAȚA UZINEI METALURGICE MOLDOVENEȘTI

În 1987 numărul membrilor organizației de partid a uzinei metalurgice ajungea la 500 de comuniști. Numai în anul 1990 au ieșit din rîndurile membrilor P.C.U.S. mai bine de 170 de oameni, inclusiv 54 de ingineri și tehnicieni, 116 muncitori și slujbași; 32 de femei. În ianuarie 1991 la evidența de partid erau 227 de oameni, 181 nu plătesc cotizațiile, 17 comuniști au plecat de la uzină, dar nu sînt la evidență în nici o organizație de partid.

* * *

Președinte al consiliului colectivului de muncă de la uzină este Cornei Ivanovici Izaac. Dumnealui e candidat în științe tehnice, are la activ mai bine de 40 de lucrări științifice. A sosit în Moldova de la combinatul metalurgic din Kuznețk.

* * *

La sfîrșitul lui ianuarie 1991 colectivul secției juridice de la uzină (P. Kerner, V. Golovacenko, N. Șarabarova) a expediat Președintelui U.R.S.S., Sovietului Suprem al U.R.S.S., Sovietului Suprem al R.S.F.S.R., colectivului redacției «Radio Rossii», gazetei «Krasnaia zvezda» următoarea telegramă:

«Sîntem profund indignați de trădarea lui Elțin față de populația rusofonă din Republicile Baltice, Moldova și alte republici, de susținerea pe care o acordă regimurilor național-burgheze, restaurării capitalismului, politicii de destrămare a statului nostru multinațional, de ignorarea legilor U.R.S.S., apelul la crearea armatei rusești.

Sîntem indignați de asemenea de misiunile provocatoare ale «Radio Rossii», care amplifică ura față de militarii înrolați în Armata Sovietică, față de comuniști și care denaturează grosolan realitatea existentă.

Îi cerem Președintelui Gorbaciov să facă ordinea cuvenită în țară, e timpul să înceteze a vorbi frumos și să treacă la fapte, să curme orice manifestări na-

De departe aceste edificii, asemănătoare cu cele mai ordinare grajduri, nici nu adie a ceea ce sînt. Iar mai de aproape, cînd citești firma: «Sectorul din Rîbnița al societății orbilor din Moldova», te cuprinde jalea și nedumerirea. Căsuțele sînt văruite cu grijă, curtea e măturată, dar nici acuratețea stăpînilor nu e în stare să ascundă acea sărăcie lucie, pentru că nu departe se înalță case mîndre de gospodari — o vecinătate deloc convenabilă pentru comparație cu sediul invalizilor.

CASA DE LÎNGĂ CIMITIR

La o adică, nu putem trece cu vederea nici interiorul edificiilor pomenite la început. Doar anume el trezește nemulțumirea oamenilor nevoiți să muncească în asemenea condiții: pereți întretăiați de crăpături adînci, umezeală, mucegai. Muncitorii iau masa la locurile de lucru, deoarece în încăperea prevăzută pentru așa ceva sînt nevoiți să păstreze vasele cu cleiul ce răspîndește o duhoare insuportabilă. Sistemul de canalizare și apeductul există mai mult de formă. Bieții oameni se spală pe mîini într-o cratiță. Iar mîinile lor sînt acoperite de zgîrieturi și răni provocate de hîrtia aspră cu care lucrează, majoritatea au degetele bandajate. Rănile dor îndelung, ajung să puroieze în condițiile antigienice existente. Oamenii bolesc, umezeala și frigul (încălzirea e tot simbolică) își văd de treabă, aducînd și clădirea, și oamenii în cea mai deplorabilă stare.

Muncitorii de aici sînt oameni orbi sau cu simțul văzului limitat, adică sînt cu toții invalizi. Pentru majoritatea din ei degetele constituie principalul (dacă nu chiar unicul!) mijloc de contact cu lumea înconjurătoare. Încăperile în care lucrează le-au cumpărat acum 15 ani de la surdo-muți. La început aici își cîștigau bucata de pîine șapte oameni, acum ei sînt vreo 40 la număr. Încă la o sută de oameni orbi și cu vederea slabă ar dori să fie alături de ei, în unicul colectiv din oraș, unde ar putea să se manifeste, să facă un lucru de folos. Însă cămeruțele cu pricina nu sînt în măsură să-i încapă, căci în ele n-au unde se întoarce nici muncitorii primiți mai demult. Oare să nu existe nici o ieșire din situație?

— Noi nu cerem nimic de pomană de la organele puterii orășenești, relatează Evghenii Petrovici Gorev, maistru de sector. Acum cinci ani ne-am adresat executivului orășenesc cu rugămintea să ne dea un teren pentru construcția unui bloc de producție. Ne-a fost repartizat un lot lîngă... cimitir. E ceva de neconceput: anume orbii să fie scoși la așa o depărtare de casă! Apoi am convenit că vom primi terenul solicitat în raza orașului și am vărsat în bugetul orașului, încă în 1988, o sumă de 226 mii de ruble. Deci, n-am umblat cu cerșitul, ci cu banul...

În continuare maistrul a povestit despre umblătura ce-a urmat după ce executivul orășenesc le-a promis clădirea pentru care plătiseră. În cele din urmă sectorului i-a fost propusă o casă cu două etaje de pe strada Lenin, 1. Norocul lor că n-au apucat a-și căra în ea utilajul, pentru că subsolul clădirii s-a dovedit a fi inundat de scursuri din canalizație. Astfel, deoarece varianta nu putea fi acceptată, s-a mai spulberat o speranță.

Apoi li s-a promis o casă cu două etaje din fața noii policlinici, în care-și găsise adăpost magazinul pentru veterani. Veteranii, firește, și-au consolidat forțele pentru a opune rezistență... orbilor. Pensionarii nu au dat crezare promisiunii că noul magazin va fi deschis într-un loc mai convenabil, n-au riscat să schimbe vrabia din mînă pe cioara de pe gard. Deci, a suferit eșec și această variantă.

Între timp s-a înrăutățit pînă la limită starea de lucruri de la sector. Biroul inventarierii tehnice a examinat saraiurile și a ajuns la concluzia că ele sînt avariate în proporție de 70 la sută. Adică ele se pot dărîma de la sine, fără ajutorul vreunui cutremur de pămînt. Iar daca se întîmplă nenorocirea, cum și încotro să fugă sărmanii orbi, cum să se orienteze în labirintul de mese și grămezi de materie primă?..

— Noi eram gata să construim pe banii noștri și o grădiniță de copii pentru oraș, numai să ni se dea clădirea veche a grădiniței de lîngă școala nr. 2. Varianta ne aranja, îmi depăna cu tîngă și obidă în glas maistrul Gorev. Însă între timp s-a mai iscat o întrebare fără de răspuns: ce-i de făcut cu școala moldovenească incompletă? De aceea invalizii au rămas din nou cu buzele umflate...

Durerea altuia, obida, indignarea. Sînt niște noțiuni prea frecvente în vocabularul și în societatea noastră. Cum și de unde au izbucnit ele așa, pe neașteptate, la suprafață? Cum de nu le vedeam și nu le simțeam pînă acum? Sînt întrebări ce răsună ca un dangăt de clopot. Și ce obținem în consecință? Se ațîță și mai mult spiritele, oamenii năpăstuiți de soartă și de semenii lor caută dreptate. Dacă au ajuns să se indigneze oameni sănătoși, intelectuali, cum să nu plesnească răbdarea înfimilor? Ce-i de făcut? Aduși la limita deznădejdii, muncitorii de la sector s-au decis la o măsură extremă de protest: să iasă la un mifing în piață, să demonstreze concetățenilor că și ei sînt oameni, că și ei au suflet. Manifestarea, însă, n-a avut loc, s-au dezis de ea înșiși organizatorii, conștienți de faptul că azi avem destule probleme și fără a lor, deși, cine știe, poate că nu chiar atît de importante...

Și sărmanii orbi, lipsiți de atîtea bucurii accesibile nouă, tuturor, continuă să se simtă de prisos în oraș. Și rabdă ca pînă acum, căci altceva nu au ce face.

Tricolorul a ajuns și la Rîbnița.

O SURPRIZĂ NU PREA PLĂCUTĂ

Uneori rîbnițenii așteaptă ore întregi autobuzul. Și se întîmplă aceasta pentru că C.A.-2831 reușește să sloboade de pe rute doar 40 de mașini în loc de 54, cît se cuvine. Cauzele sînt din cele obiective: piesele de schimb, carburanții și lubrifianții s-au scumpit, pasagerii plătesc cîte 5 copeici tichetul, iar coloana cheltuiește pentru acordarea serviciului respectiv 22 de copeici.

Automobiliștii consideră că o ieșire din situația creată ar fi finanțarea coloanei din buget, însă edilii orașului nu acceptă propunerea lor, de aceea nu-i exclusă scumpirea tichetului pînă la 15 copeici. Sînt gata oare rîbnițenii de această surpriză?

Ce va urma încă, nu se știe, azi e clar doar că autobuzele staționează, iar condițiile de muncă ale șoferilor s-au înrăutățit brusc.

CEL PUȚIN AVEM HOTĂRÎREA

La sfîrșitul lui februarie la Rîbnița a avut loc sesiunea a noua a Sovietului orășenesc. Deputații s-au adunat să discute programul complex de ocrotire a mediului ambiant și folosire rațională a resurselor naturale pentru perioada de pînă la anul 2005. Cum s-ar spune, mai bine mai tîrziu decît niciodată, căci soluționarea problemelor ecologice are o importanță primordială pentru localitatea în cauză. Orașul este supraaglomerat de întreprinderi industriale care poluează solul, atmosfera și apele. Printre ele se numără combinatul de ciment și ardezie, uzinele de pompe și panouri din beton armat, fabricile de zahăr, unt și de lenjerie tricotată, portul fluvial și alte întreprinderi. Iar chestiunile ocrotirii naturii mai rămîn în umbra altor probleme. Acum cel puțin avem măcar hotărîrea în care și-au găsit oglindire acțiunile ecologice de perspectivă. Deși doar timpul ne va arăta în ce măsură vor fi îndeplinite.

Sesiunea a luat în discuție și alte chestiuni: adoptarea bugetului orașului pentru anul 1991, formarea comisiilor de deputați în sfera deservirii sociale, comerțului, alimentației publice și echității sociale. Deputații au mai analizat și modul în care sînt îndeplinite hotărîrile adoptate anterior și poruncile alegătorilor.

SUPLIMENT LA CUPOANE

Viața s-a complicat pretutindeni. Oamenii sînt extenuați. Pentru a le ușura măcar cît de cît destinul, consfătuirea conducătorilor și președinților comitetelor sindicale de la întreprinderile, organizațiile și instituțiile din Rîbnița au adoptat o hotărîre privind acordarea unui supliment la cuponul pentru același bonuri.

Încă o inovație: se prevede că, începînd cu 1 aprilie 1991 (nu e vorba de o glumă de ziua umorului), comitetul executiv al Sovietului orășenesc va «împroprietări» cumpărătorii cu cărți de vizită ce le va acorda

DAIOȘI REFERENDUM!

citor de la uzina metalurgică. Mafia, anume acum prosperă

lan realitatea existentă.

Îi cerem Președintelui Gorbaciov să facă ordinea cuvenită în țară, e timpul să înceteze a vorbi frumos și să treacă la fapte, să curme orice manifestări naționaliste».

* * *

La uzină e creat și activează consiliul arendașilor. În fruntea lui se află directorul întreprinderii, deputatul poporului din R.S.S. Moldova A. C. Belitcenco.

* * *

La 9 ianuarie 1991, în apa de gheață a rîulețului Iagorlîc (lîngă satul Goian), s-au înecat în timpul pescuitului doi muncitori de la uzină: operatorul V. N. Mihaliov și electricianul V. F. Zaharov.

* * *

Mai bine de 3200 de apartamente constituie fondul locativ al uzinei, 900 din ele fiind ocupate de persoane care nu lucrează la întreprindere.

În decembrie 1990 a fost elaborat Regulamentul cu privire la privatizarea fondului locativ. Documentul este coordonat și semnat de președintele concernului «Metallurgprom» S. Z. Afonin, președintele Sovietului orășenesc Rîbnița de deputați ai poporului N. A. Bogdanov, alte persoane oficiale din stînga Nistrului.

* * *

La sfîrșitul lui ianuarie 1991 la Rîbnița a început primirea pacienților sanatoriul-profilactoriu «Metallurg». De serviciile lui vor beneficia muncitorii de la uzina metalurgică și alte întreprinderi din oraș.

* * *

În anul 1991 uzina urmează să obțină, conform calculelor preventive, un venit de 35 milioane de ruble. Intru atingerea acestui scop accentul este pus pe arendă, autoconducere și libertate în acțiuni. A fost încheiată o serie de contracte convenabile cu firmele de peste hotare, este creată o gospodărie de sere cu suprafața totală de mai bine de 6 hectare, sînt deschise mici întreprinderi auxiliare de producere a mărfurilor de larg consum.

* * *

Salariul lucrătorilor de la uzină a fost ridicat pînă la nivelul atins de cele mai bune întreprinderi din ramură.

de la surdo-muți. La început aici își cîștigau bucata de pîine șapte oameni, acum ei sînt vreo 40 la număr. Încă la o sută de loc mai convenabil, n-au riscat să schimbe vrabia din mînă pe cioara de pe gard. Deci, a suferit eșec și această variantă.

nă acum, căci altceva nu au ce face.

DAIOȘI REFERENDUM!

În ziua în care scriu aceste rînduri încă nu se știe cu ce se va încheia referendumul la Rîbnița. Deocamdată pot spune că pregătirile de campanie au fost pe cît se poate de intense. Pe teritoriul raionului și orașului au fost create 49 de sectoare pentru votare. Presa locală își iese din pepeni pentru a furniza populației informația cuvenită. O face cu apeluri și lozinci demne de anii de înflorire a stagnării. Fiind martor ocular al unor asemenea acțiuni numaidecît ajungi să-i compătimești pe bieții oameni, tot mai contrariați și dezorientați. Și nu e deloc greu să-i înțelegi. Moscova nu mai prididește să-i împingă la referendum, iar Parlamentul Moldovei, ca și cele din mai multe republici, a respins tentativele Kremlinului de a ne mîna înapoi în imperiu printr-o întrebare formulată fariseic. O serie de raioane s-au pronunțat categoric contra referendumului.

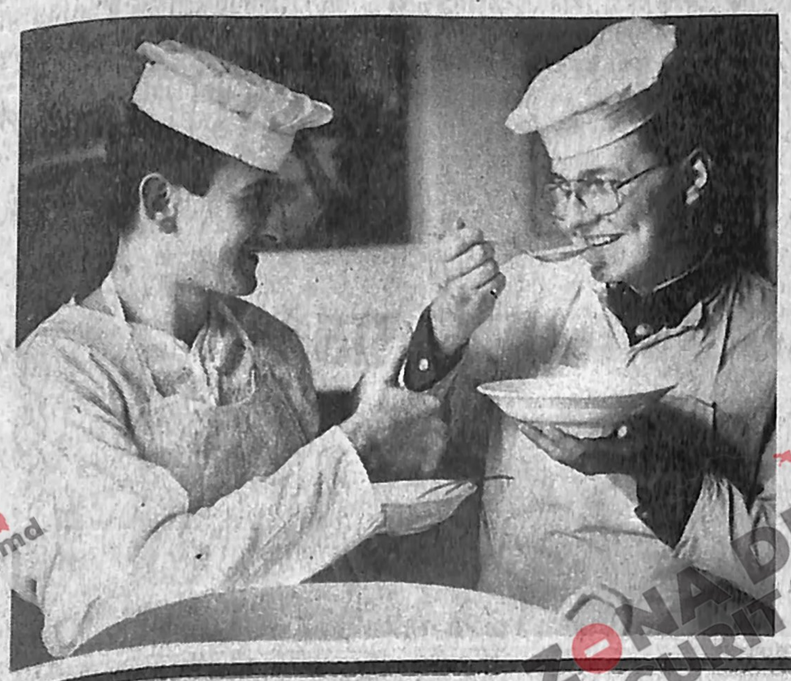
Iar pe malul stîng al Nistrului starea de lucruri e de altă natură. Așa-zișii lideri ai perestroikăi pe de-o parte-i înfierează pe comuniști și ies din rîndurile P. C.U.S. cu toptanul, iar pe de alta, jură credință idealurilor leniniste, nu-și dau rînd cu buchetele de flori la monumentul părintelui proletariatului mondial, fără a scăpa între timp vreun prilej de îmbogățire.

— Echitate socială nu este și nici nu va fi mi s-a întîmplat să aud din gura unui muncitor de la uzina metalurgică. Mafia anume acum prosperă și se consolidează. Conducerea jinduiește să monopolizeze puterea asupra uzinei. În acest scop se stabilesc legături cu economia-fantomă, a fost adoptat chiar și un program special în această privință, pentru a pune mîna pe întreprindere.

— Referendumul din nou va aduce pe malul Nistrului detașamente de voluntari, își exprimă îngrijorarea unii lucrători de la gara de cale ferată Rîbnița, foști comuniști. Și la o nouă rundă de sporire a prețurilor va duce.

Ascultînd ce zic oamenii, înțelegi că ei sînt sătui de atîta politică, de haosul ce domină în toate. O bună parte din ei demult nu mai citesc ziare, nici radioul nu mai vor să-l asculte, și de televizor li s-a lehămetit. S-au deziluzionat de prezent și sînt plini de neîncredere în ziua de mîine. Ce-i așteaptă în viitor? Și-l vor mai apuca ei, acel viitor? E îndoielnic că va da vreun răspuns la aceste întrebări și referendumul inspirat de centru. Însă propaganda în favoarea lui este efectuată cu mult zel, ca în anii de înflorire a stangnării.

CA LA MAMA ACASĂ

Știm cu toții că decretul Președintelui U.R.S.S. din 29 ianuarie 1991 cu privire la patrularea în comun a milițienilor și militarilor n-a fost susținut de parlamentul Moldovei. Însă în pseudorepublica Nistreană sînt alte reguli. Aici, ca și în anii de prosperare a sistemului administrativ de comandă și de totalitarism absolut, indicațiile și poveștele din centru sînt lege. Și acest decret a fost primit cu brațele larg deschise. Iar pentru realizarea lui cît mai eficientă prezidiurile sovietelor raional și orășenesc au ajuns la concluzia că patrularea în comun e cît se poate de binevenită. Prin urmare, mulțumită grijii deputaților, securitatea populației e pe deplin asigurată. Ce-i drept, nici acum nu-i clar contra căror forțe negre au fost orientate forțele armate sosite în ajutorul ocrotitorilor ordinii publice.

Pentru ca patrularea să dea un efect maxim, e clar că soldații trebuie să se alimenteze la nivel. Fotografia alăturată ne mărturisește că în privința poftei de mîncare a bravilor ostași nu s-au iscat nici un fel de probleme.

SUPLIMENT LA CUPOANE

Viața s-a complicat pretutindeni. Oamenii sînt extenuați. Pentru a le ușura măcar cît de cît destinul, consfătuirea conducătorilor și președinților comitetelor sindicale de la întreprinderile, organizațiile și instituțiile din Rîbnița au adoptat o hotărîre că pe lîngă cupoanele ce acoperă 70 la sută din cîștigul lunar de la 1 martie 1991 pentru populația orașului sînt prevăzute bonuri suplimentare ce acordă dreptul la procurarea săpunului și a detergenților. Chibriturile se realizează concomitent cu zahărul pentru aceleași bonuri.

Încă o inovație: se prevede că, începînd cu 1 aprilie 1991 (nu e vorba de o glumă de ziua umorului), comitetul executiv al Sovietului orășenesc va «împroprietări» cumpărătorii cu cărți de vizită ce le va acorda dreptul de a-și procura mobilă, covoare, frigidere, televizoare, aspiratoare de praf etc.

Fiecărui orășean i se va mai înmîna o carte de vizită cu care lumea-și va putea cumpăra haine, încălțăminte, lenjerie, căciuli, ciorapi, mărfuri pentru copii ș.a.m.d.

CARNEA, SALAMUL ȘI... PREȚURILE

Prețurile la carne din ziua de azi nu sînt pentru buzunarul majorității rîbnițenilor, fiindcă au ajuns la 20 de ruble kilogramul, deși orașul are combinatul său frigoriferic. Prea rar vede lumea producția lui. Care-i pricina? Una din ele a fost numită de gazeta «Novosti», noul organ al Sovietului raional de deputați ai poporului: combinatului nu-i ajunge în permanență materie primă, carne adică. În ianuarie, bunăoară, planul a fost îndeplinit doar datorită celor 300 capete de porci «importați» din Rezina. De fapt, au de suferit toate patru raioane din zona de deservire a combinatului. Vorba e că gospodăriilor nu le ajung nutrețuri și, prin urmare, numărul de vite scade în permanență. În loc de 7.200 tone de carne, cît prevedeau contractele încheiate, întreprinderea a primit numai 6.350. Totuși, combinatul lucrează și continuă să dea producție. Ce cantitate din această producție ajunge la gura localnicilor rămîne însă o enigmă. Au fost înregistrate mai multe tentative de a afla adevărul, însă nici una nu s-a încununat de succes. Iată de ce bănuielile că loturi ponderabile de salam au nimerit în mîinile afaceriștilor din economia fantomă nu sînt spulberate nici în ziua de azi.

Iar conveierul cu salam nu se oprește...

Viața veteranilor e aceeași pretutindeni.

Vasile TUDOSE,
corespondentul nostru.